

	ILIJADA	ODISEJA	ENEIDA
VRIJEME NASTANKA	oko 8. st. pr. Kr. (pretklasično/arhaisko razdoblje grčke književnosti)		1. st. pr. Kr. (zlatno razdoblje rimske književnosti)
NAZIV	<i>Ilij</i> – drugo ime Troje.	<i>Odisej</i> – grčki junak koji se nakon Trojanskoga rata vraća kući.	<i>Eneja</i> – preživjeli Trojanac; začetnik rimskoga roda – njegov sin Jul je praotac Julijevaca, roda rimskih careva kojemu posredno pripada i car August kojemu je djelo posvećeno.
TEMATIKA	Zbivanja iz desete godine Trojanskoga rata (Grci opsjedaju Troju).	Odisejeve pustolovine nakon završetka Trojanskoga rata; desetogodišnje lutanje, povratak na Itaku i osveta proscima.	Enejino lutanje nakon pada Troje i potraga za novim domom. Boravak na dvoru kraljice Didone u Kartagi. Dolazak u Lacij, osnutak grada Lavinija i borbe s Turnom. Suživot Trojanaca i Latina čiji su potomci <i>Romul</i> i <i>Rem</i> , osnivači Rima.
KOMPOZICIJA	24 pjevanja Pripovijedanje započinje <i>in medias res</i> , a u epizodama i digresijama opisuju se događaji koji su prethodili zbivanju.	24 pjevanja Složeniija kompozicija: radnja se često prekida brojnim epizodama i digresijama.	12 pjevanja Prema rasporedu građe dijeli se u dvije cjeline: 1. – 6. pjevanje: Enejino lutanje (po uzoru na <i>Odiseju</i>); 7. – 12. pjevanje: osnutak nove postojbine na ušću rijeke Tibera, borbe s Latinima (po uzoru na <i>Ilijadu</i>)
TEMELJNI MOTIVI	rat, hrabrost junaka, srdžba, prijateljstvo	lutanje i stalna čežnja za povratkom domu, vjernost, traganje za ocem, osveta	lutanje i potraga za domom, nesretna ljubav, žrtva osobne sreće, borbe, nacionalni ponos i domoljublje
LIKОВИ	<i>Ahilej</i> , <i>Hektor</i>	<i>Odisej</i> , <i>Penelopa</i> , <i>Telemah</i>	<i>Eneja</i> , <i>Didona</i> , <i>Turno</i>
KARAKTERIZACIJA	posredna, sudjelovanjem likova u vanjskom zbivanju; nema psihološke karakterizacije stalni epiteti (<i>epitetha constantia</i>): <i>brzonogi Ahilej</i> , <i>sjajnošljemac Hektor</i>	karakteristični kao tipovi, ali s konkretnim, pojedinačnim ljudskim sudbinama	likovi su psihološki produbljeni u liku Eneje isprepliću se ratničke i nacionalne vrline s individualnima
BOGOVI	<i>antropomorfizirani</i> (nalik ljudima pojavom, ali i karakternim osobinama: vrlinama i manama (plemeniti, humani, brižni, ali i svadljivi, prgavi, osvetoljubivi); imaju svoje miljenike i upliću se u ljudsku sudbinu premda ne bi trebali		
DULJINA EPA	15 693 heksametra	12 110 heksametara	9 896 heksametara
VRSTA EPA	ratnička epopeja	pustolovna i obiteljska epopeja	nacionalna epopeja
ZNAČENJE	<ul style="list-style-type: none"> opisuje ratnički pohod Grka na Troju slavi ratničke vrline Ahilej: ideal grčkoga ratnika (surov i čovječan, velik u ljubavi i mržnji, osveta i sažaljenju; častan, hrabar i odvažan) široko zasnovana slika cjelokupnoga načina života i vjerovanja 	<ul style="list-style-type: none"> Odisej luta morima, ali čezne za domom slika obiteljskoga života, odnosa i vrijednosti ljudska sudbina u središtu zbivanja humanistička etika 	<ul style="list-style-type: none"> glavni junak je oličenje rimskih vrline simbolika povezana s budućnošću i misijom rimske države, politički usklađene s idealom cara Augusta o Rimskom Carstvu koje će donijeti mir (<i>pax Augusta</i>) slavljenje carskoga roda (naglašavanje mitoloških grčkih predaka: povezivanje grčke i rimske kulture)
ISPITNI KATALOG DRŽAVNE MATURE	1., 6., 16., 18. i 24. pjevanje	1., 19. i 21. pjevanje	2. i 4. pjevanje
NAJZNAČAJNIJE EPIZODE I DOGAĐAJI U ZADANIM PJEVANJIMA (pročitati zadana pjevanja i obratiti pozornost na ključne događaje i likove)	1. pjevanje: srdžba Ahilejeva 6. pjevanje: zbivanja u Troji 16. pjevanje: Patroklova smrt 18. pjevanje: Ahilejeva tuga, Ahilejev štit, povratak u borbu 24. pjevanje: Hektorova smrt; Ahilej mrcvari Hektorovo mrtvo tijelo; Prijam –Ahilej ('otkup' sinovljeva tijela); primirje i pogrebni obred nad Hektorovim tijelom	1. pjevanje: invokacija, o Odisejevim lutanjima; okupljanje bogova na Olimpu – Atena se zalaže za Odiseja na kojega je srdit bog Posejdon; Atena odlazi na Itaku, otkriva Telemahu da mu je otac živ; prosci i njihovo ponašanje; razgovor penelope i Telemaha 19. pjevanje: Odisej je na Itaci prerušen u prosjaka i smišlja kako se osvetiti proscima; Penelopin razgovor s prosjakom (Odisejem); pranje nogu (dadilja Euriklija prepoznaje Odiseja po ožiljku na nozi); Penelopin san; Penelopa zakazuje nadmetanje prosaca – udat će se za onoga koji pobijedi 21. pjevanje: pripreme za nadmetanje (Odisejevo oružje – luk i strijele): bezuspješni pokušaji prosaca da napnu luk i strijelom prostrijele kroz ušice postavljenih sjekira; Odisej sudjeluje i uspijeva	2. pjevanje: Eneja pripovijeda o padu Troje (trojanski konj): Laokoonovo upozorenje Trojancima i Sinonove laži 4. pjevanje: ljubav Eneje i kartaške kraljice Didone; Junona i Jupiter; Eneja odlučiti otići izvršiti sudbinu koja mu je namijenjena; Didona ga proklinje